

P Á L Y A M Ű

**az Országos Bírósági Hivatal elnöke által 168.E/2023. (IV.13.) OBHE határozattal
a Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiuma kollégiumvezetői álláshelyének
betöltésére kiírt pályázathoz**

dr. Feledi Tamás

Motiváció

A Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiuma Magyarország vidéki törvényszékei közül az egyik legnagyobb. Annak vezetése azon túlmenően, hogy megtisztelő feladat, olyan kihívás és szolgálat, mely széleskörű szakmai tudást, és a kollégák irányába megnyilvánuló tiszteleten, empátián és következetességen kell, hogy alapuljon.

Jómagam 23 éves büntető bírói pályafutásom során abban a szerencsés helyzetbe kerültem, hogy a büntető bíraskodás szinte valamennyi fokán és területén aktívan ítélkezhettem.

A Miskolci Városi Bíróságon bíróként szerzett tapasztalataimon túl rendelkezésemre áll a másodfokú tanácselnökként a Miskolci Törvényszék járásbíróságai ítélkező tevékenységéről szerzett tudomásom. Figyelemmel arra, hogy fiatakorúak bírójaként, nyomozási bíróként is eljártam, és a leplezett eszközök bírói engedélyezése kapcsán jelenleg is eljárók kirendelés alapján, nem csak a fellebbezett ügyekből, hanem személyes tapasztalatom is van ebben a körben is az elsőfokú bíróság tevékenységéről.

A Miskolci Törvényszék elsőfokos bírójaként hosszú éveken át törvényszéki elsőfokos ügyeket tárgyaltam, majd azok felülbírálatában is részt vettem a Fővárosi Ítéltáblára történő 1 év 4 hónapos kirendelésem során. Ezen kirendelésem alkalmával harmadfokú felülbírálat keretében számos ügy felülbírálatában vettem részt, valamint olyan ügyek felülbírálatában is, melyek a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességi körébe tartoznak.

A Miskolci Törvényszék elsőfokos bírójaként már a kirendelésem idején is, illetve kinevezett törvényszéki bíróként is részt vettem a büntetés-végrehajtási ügyek intézésében, melyet jelenleg a másodfokú bíróság tanácselnökeként a felülbírálat keretében végzek.

Azon túlmenően, hogy a Kúria kivételével, a bírósági rendszer valamennyi szintjén aktívan ítélkeztem büntető ügyszakban, lehetőségem volt, hogy vizsgálóként a bírói értékelések során, több bíró munkáját is részletesebben megismerjem. Ezen túlmenően a 8 éves szolgálati bírói munkám mind a fegyelmi ügyek, mind az értékelések felülbírálata kapcsán lehetőséget biztosított számomra, hogy ne csak a Miskolci Törvényszék területén, hanem országos szinten szerezzek tapasztalatot az ítélkezés kapcsán felmerült mulasztásokról, illetve az értékelések mikéntjéről.

Ezen szerteágazó tapasztalataim álláspontom szerint olyan szakmai ismeretanyag elsajátítását tették lehetővé számomra, mely reményeim szerint elegendő ahhoz, hogy a Miskolci Törvényszék büntető ügyszakos kollégiumvezetői posztját felkészülten, becsülettel el tudjam látni.

A kollégiumvezetői feladat azonban természetesen nem csak szakmai, hanem igazgatási jellegű tevékenység is, melyben – bár a kollégium szintjét el nem érő mértékben – másodfokú tanácselnökként, illetve igazgatási feladatokkal megbízott bíróként az elmúlt közel 4 évben már szintén tapasztalatot szereztem.

Meggyőződésem, hogy ezen részletezett tudásom, a munkához való hozzáállásom lehetővé teszi, hogy kinevezésem esetén a bírósági rendszer és a Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiumának hasznára váljak tevékenységgemmel.

Jogszabályi és normatív háttér

A törvényszék kollégiumvezetőjének státusza és feladata a jogszabályok és az egyéb normatív szabályozók által jól körülhatárolt.

Elsősorban a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi) 118.§ (1) bekezdés c) pontja, illetve 124.§-a rendezi a kollégiumvezető feladatait, illetve helyezi el a bírósági vezetők között.

Ezen túlmenően a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás 28.§-a határozza meg részletesen a kollégiumvezetőre háruló feladatokat.

A Miskolci Törvényszék Elnökének 2022.El.I.D.5/1. szám alatt meghozott a Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata 3.1.3. szám alatti része szabályozza részletesen a kollégiumvezetőre háruló feladatokat.

Ezen jogszabályok és normatívák részben egymást átfedve, részben a feladatokat kiegészítve határozzák meg, mind a kollégiumvezetőnek a bírósági rendszerben betöltött szerepét, mind feladatait, mind jogosítványait.

Ezen túlmenően szem előtt kell tartani az OBH Elnöke által meghatározott stratégiai célokat, összességükben értékelve azokat:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

A kollégiumvezetői kinevezés esetén célom, hogy ezen stratégiai célok megvalósítása érdekében a fenti jogszabályi és normatív szabályozók által meghatározott kereteken belül végezzem munkámat.

Ügyforgalom, ítélezés időszerűsége, megalapozottsága

Az alább feltüntetett ügyforgalmi adatokból láthatóvá válik a Miskolci Törvényszék büntető ügyszaka elmúlt három évének ügyérkezése, befejezése, illetve a folyamatban lévő ügyek aránya. A 2023-as év vonatkozásában a rendelkezésre álló első négy hónap statisztikai adatai adnak alapot annak vizsgálatához, hogy milyen tendenciák folytatódnak 2023. évben.

2020. évi ügyforgalom

	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Járásbíróságok ügyforgalma			
Büntető	1995	1738	1004
Büntető nemperes	6852	6739	337
Szabálysértési peres	4725	4744	242
Szabálysértési nemperes	22670	21370	2408
Törvényszék elsőfokú ügyek			
Büntető peres	56	58	61
Büntető nemperes	279	276	8
Büntetés végrehajtási ügyek	6459	6419	583
Törvényszék másodfokú ügyek			
Büntető peres	460	573	148
Szabálysértési peres	26	23	3
Büntető nemperes	1515	1533	133

2021. év ügyforgalom

	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Járásbíróságok ügyforgalma			
Büntető	1981	1928	1057
Büntető nemperes	6480	6429	388
Szabálysértési peres	5057	5096	203
Szabálysértési nemperes	29270	29990	1688
Törvényszék elsőfokú ügyek			
Büntető peres	43	66	38
Büntető nemperes	354	358	4
Büntetés végrehajtási ügyek	4917	5089	411
Törvényszék másodfokú ügyek			
Büntető peres	680	569	259
Szabálysértési peres	45	48	0
Büntető nemperes	1483	1541	75

2022. év ügyforgalom

	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Járásbíróságok ügyforgalma			
Büntető	2088	1967	1178
Büntető nemperes	6244	6394	238
Szabálysértési peres	4740	4753	190
Szabálysértési nemperes	21071	21644	1115

Törvényszék elsőfokú ügyek			
Büntető peres	64	44	58
Büntető nemperes	283	285	2
Büntetés végrehajtási ügyek	5148	5157	402
Törvényszék másodfokú ügyek			
Büntető peres	711	729	241
Szabálysértési peres	86	73	13
Büntető nemperes	1256	1247	84

2023. január 01-től április 30-ig ügyforgalom

	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Járásbíróságok ügyforgalma			
Büntető	665	745	1098
Büntető nemperes	2133	2109	262
Szabálysértési peres	1367	1363	194
Szabálysértési nemperes	6899	6453	1562
Törvényszék elsőfokú ügyek			
Büntető peres	26	20	64
Büntető nemperes	112	107	7
Törvényszék másodfokú ügyek			
Büntető peres	235	237	239
Szabálysértési peres	17	27	3
Büntető nemperes	446	355	80

Megvizsgálva ezen adatokat láthatóvá válik, hogy a járásbíróságok tekintetében a büntető ügyek vonatkozásában szignifikáns különbség nem történt 2020. és 2023. április 30-a között az érkezés tekintetében, a befejezett ügyek vonatkozásában észlelhető, hogy az elmúlt három évben folyamatosan növekedett kisebb mértékben a folyamatban maradt ügyek száma, bár ezzel párhuzamosan a befejezett ügyek száma is folyamatosan nőtt. 2023. első negyedévét leszámítva a befejezések száma nem érte el az érkezések számát.

A büntető nem peres ügyek esetében folyamatos csökkenés észlelhető az érkezett ügyek számában, ami természetesen magával vonja a befejezések számának csökkenését is, azonban kedvező tendencia, hogy a folyamatban maradt ügyek száma is egyre csökken.

A szabálysértési peres ügyek esetében a 2021. évi kiugrástól eltekintve hasonló ügyérkezés látható, a befejezések száma a 2023. első negyedév kivételével meghaladta az érkezések számát. Ennek megfelelően a folyamatban maradt ügyek száma is folyamatos csökkenést mutatott, csak 2023. április 30-ra emelkedett négygel a 2023. január 01-jei állapothoz képest azok száma.

A törvényszéki elsőfokos ügyek esetében a peres ügyek vonatkozásában a 2021. évi csökkentést követően mind 2022. évben, mind 2023. első negyedévében az ügyek érkezésének érdemi növekedése tapasztalható, a nem peres ügyek esetében a 2022-es kisebb megtorpanást követően szintén folyamatos a növekedés. A peres ügyek esetében a folyamatban maradt ügyek száma a 2021. évre történő csökkentést követően folyamatosan nő, ami egyértelműen a befejezések

számának az érkezéshez képesti elmaradására vezethető vissza. A nem peres ügyeknél folyamatban maradt ügyek száma elenyésző, általánosságban rögzíthető, hogy az érkezés elintézésre is kerül, itt a pár darabos folyamatban maradó ügy, azok érkezésének (év végi) időpontjára lehet visszavezethető. A büntetésvégrehajtási ügyek esetében az érkezés csökkenő tendenciát mutat, melyet a csoportnak hatékonyan sikerül feldolgoznia, ami a folyamatban maradt ügyek számának évről évre történő csökkenésében nyilvánul meg.

A törvényszéki másodfokú ügyek esetében a 2020. évi adatokhoz képest folyamatos növekedés látható azzal, hogy 2021. kivételével a teljes érkezést meghaladó befejezésre került sor, a folyamatban maradt ügyek száma - a 2020-as alacsony érkezésből eredő alacsony mutatót nem számítva - közel azonos. A szabálysértési ügyek érkezése törvényszéki másodfokon folyamatosan nő, azonban azok feldolgozása is megtörténik, a 2022. év kiugró mutatója szintén az év végi érkezéssel magyarázható. A törvényszéki másodfokú nem peres ügyek esetében a 2020-2022-ben történő érkezés csökkenés 2023. első negyedéve vonatkozásában (arányosítva) már növekedésbe váltott, a folyamatban maradt ügyek száma közel azonos. Összességében nézve ezen ügyforgalmi adatokat látható, hogy az elmúlt évek viszonylatában az érkezések száma különösen a törvényszék elsőfokán emelkedik.

Valamennyi szinten és ügytípuson belül cél lenne az érkezett ügyek teljes feldolgozása, bár szem előtt kell tartani azt a körülményt, hogy amennyiben az év elején kis számú ügy marad folyamatban az előző évről, úgy a következő év teljes érkezésével azonos, vagy azt meghaladó számú ügy befejezésére az év végén érkezett ügyekre tekintettel nehezen kerülhet sor.

Az ítélezés időszerűségének vizsgálatához az elmúlt három évben folyamatban maradt ügyek pertartam szerinti alakulása adhat támpontot, melyeket az alábbi táblázatok tartalmaznak.

2020. évben folyamatban maradt peres ügyek pertartam szerinti alakulása:

Járásbíróságok összes:	Összesen	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Büntető	1004	351	222	261	145	21	4	0
Törvényszék I. fok								
Büntető	61	10	11	16	18	5	1	0
Törvényszék II. fok								
Büntető	148	106	11	23	8	0	0	0

2021. évben folyamatban maradt ügyek pertartama:

Járásbíróságok összes:	Összesen	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Büntető	1057	374	233	273	159	16	1	1
Törvényszék I. fok								
Büntető	38	7	6	17	6	2	0	0
Törvényszék II. fok								
Büntető	259	172	56	25	6	0	0	0

2022. évben folyamatban maradt ügyek pertartama:

Járásbíróságok összes:	Összesen	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Büntető	1178	403	274	333	150	17	1	0
Törvényszék I. fok								
Büntető	58	15	8	23	12	0	0	0
Törvényszék II. fok								
Büntető	241	164	52	20	5	0	0	0

2023. április 30. napján folyamatban maradt ügyek pertartama:

Járásbíróságok összes:	Összesen	0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 éven túli
Büntető	1098	391	236	291	165	13	2	0
Törvényszék I. fok								
Büntető	64	22	13	16	13	0	0	0
Törvényszék II. fok								
Büntető	239	155	57	25	2	0	0	0

A Miskolci Törvényszéken 2021. évet követően 5 éven túli büntetőügy nem volt folyamatban, 2 éven túli ügyek száma is folyamatosan csökken 2023. április 30-án 15 ilyen büntetőügy volt folyamatban a törvényszékhez tartozó járásbíróságokon, míg a törvényszék első- és másodfokán két éven túli ügy nem volt. 2023. januárjához képest az 1-2 éven belül folyamatban lévő ügyek száma a járásbíróságokon 15-tel, a törvényszék elsőfokán 1-el nőtt, míg a törvényszék másodfokán csökkent.

Ezen mutatókból egyértelműen az látható, hogy a Miskolci Törvényszék büntető ügyszakának időszerűségi mutatói kedvezőek, mindenképp további cél ezen kedvező mutatók megtartása, az ügyek előregedésével szembeni hatékony fellépéssel.

Az ítélezés minőségére a másodfokú eljárások eredményéből vonható következtetés, melyet az alábbi táblázatok példáznak:

2022. évben befejezett 1967 darab peres ügy, a törvényszékre érkezett 711 peres ügy, (fellebbezési viszonyszám: 36,1 %) törvényszéken befejezett:

Összesen	Ítélet	Helyben h.	h.kívül h. és megszüntetés	Hat. k. h. és új eljárásra ut.	Felfüggesztés	Áttétel	Egyéb
729	358/ 49,1%	334/ 45,8%	6/ 0,8%	16/ 2,2%	0	0	15/ 2,1%

2022. évben a Debreceni Ítéletábrólól visszaérkezett ügyek :

Peres/és a %-os aránya	össze	h.h.	Min.v.	Súlyos.	Enyhítés	Hat. k. h.	Jár. K-ben megv.	Egyéb	Nem-peres összes	h.h.	Megv.	Hat. k. h.	Elutasítás	egyéb
II. fok:	55	28/ 50,9%	4/ 7,3%	2/ 3,6%	16/ 29,1%	1/ 1,8%	4 7,3%	0	129	108/ 83,7%	8/ 6,2%	3/ 2,3%	1 0,7%	9/ 6,9%
Bhar.	14	9 64,3%	0	2/ 14,3%	1 7,1%	1/ 7,1%	0	1/ 7,1%						

A megalapozottsági mutatók kapcsán mind a járásbíróság-törvényszék viszonylatában, mind a törvényszék-ítélőtábla viszonylatában kedvező mutatókkal rendelkezett az elmúlt évben a Miskolci Törvényszék büntető ügyszaka. A járásbíróságon befejezett ügyek 36,1%-a került megfellebbezésre, melyeknek 45,8%-a került helybenhagyásra, s mindössze 3% esetében került sor hatályon kívül helyezésre. A törvényszék és az ítélőtábla viszonylatában még ennél is kedvezőbb felülbírálati adatok születtek, a peres ügyek esetében azok 50,9%-a került helybenhagyásra, s egy esetben került sor hatályon kívül helyezésre (tudomásom szerint a terhelt halála miatt, mely az elsőfokú bíróságnak nem felróható hatályon kívül helyezési ok). A nem peres ügyek esetében még ennél is kedvezőbb eredmények születtek, az ügyek 83,7%-a került helybenhagyásra, hatályon kívül helyezéssel azok 2,3%-a volt csak érintett. A harmadfokú felülbírálatok kapcsán még kedvezőbb a helyzet, a helybenhagyások az összes felterjesztett ügy 64,3%-át érintették, míg hatályon kívül helyezésre szintén egy esetben került sor.

Ezen mutatókból egyértelműen látható álláspontom szerint, hogy a Miskolci Törvényszék büntető ügyszakában 2022. évben mind a járásbírósági, mind a törvényszéki szinten rendkívül magas színvonalú és időszerű ítélkezés zajlott, melynek megtartása a jövőben is fő cél kell, hogy legyen.

Kollégium működésével kapcsolatos tervek

- **Emberi erőforrások hatékony alkalmazása**

A Miskolci Törvényszék statisztikusának kimutatása szerint jelenleg a Miskolci Törvényszék büntető ügyszakában járásbírósági szinten 31,4 fő (a statisztikai adat miatt tört a szám), a törvényszék elsőfokán 5,5 bíró, míg törvényszéki másodfokon 4 teljes tanács működik.

A fentiekben részletesen bemutatott adatokra figyelemmel álláspontom szerint az a következtetés vonható le, hogy bár az ítélkező bírák száma az elmúlt években a büntető ügyszakon belül folyamatosan csökkent, azonban az ügyérkezés csökkenésére is figyelemmel a rendelkezésre álló bírói létszám elegendő volt a hatékony, időszerű ítélkezéshez az érkezés döntő részének feldolgozásához.

Áttekintve a Miskolci Törvényszék elsőfokának, büntetés-végrehajtási csoportjának és másodfokának helyzetét rögzíthető, hogy mindhárom területen két-két járásbíró állandó kirendelése mellett működik az ügyszak, mely a másodfok esetében a folyamatban lévő bírói pályázatokra figyelemmel vélhetően megszűnik, ezáltal kirendelés a másodfok tekintetében nem lesz szükséges. A törvényszéki elsőfok és a büntetés-végrehajtási csoport működését megvizsgálva rögzíthető, hogy azok egymástól elkülönülve működnek, a büntetés-végrehajtási csoportba beosztott törvényszéki bírók kizárólag büntetés-végrehajtási ügyeket intéznek (kivéve a büntetés-végrehajtási csoport vezetőjét, aki a folyamatban lévő törvényszéki elsőfokos ügyeit fejezi be, új elsőfokos ügy kiszignálására tanácsára nem kerül már sor).

Áttekintve az érkezési és befejezési adatokat megállapítható, hogy mind a törvényszéki elsőfok, a törvényszéki másodfok és a büntetés-végrehajtási csoport hatékonyan intézi és dolgozza fel az érkezett ügyeket, melyek számában lényegi változás a törvényszéki elsőfok kivételével nem észlelhető.

A törvényszéki elsőfokon azonban a már ismertetett adatokból kitűnően az érkezések száma növekedést mutat, arányosan számítva 2023. első négy hónapját ez a növekedés nyomonkövethető. A törvényszéki elsőfokon az ügyérkezés növekedése mellett külön problémás a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények helyzete (Be.20.§ (1) bekezdés 19. pont) mely ügyeket a Be. 13.§ (3) bekezdése értelmében három hivatásos bíróból álló tanácsnak kell intéznie, melyek közül a tanács elnöke és a tanács egyik tagja büntetőbíró, míg a tanács másik tagja gazdasági ügyszakos bíró. Ezen bűncselekmények érkezési és befejezési mutatóit az alábbi táblázat tartalmazza a megelőző három év, illetve 2023. első negyedéve vonatkozásában.

2020.01.01. – 2020.12.31.

	érkezett	súlyszám	befejezett	súlyszám	folyamatban maradt	súlyszám
költségvetési csalás büntette	5	950	2	328	8	1858
csődbűncselekmény büntette	-	-	-	-	-	-
összesen	5	950	2	328	8	1858

2021.01.01. – 2021.12.31.

	érkezett	súlyszám	befejezett	súlyszám	folyamatban maradt	súlyszám
költségvetési csalás büntette	3	572	6	1570	5	860
csődbűncselekmény büntette	-	-	-	-	-	-
összesen	3	572	6	1570	5	860

2022.01.01. – 2022.12.31.

	érkezett	súlyszám	befejezett	súlyszám	folyamatban maradt	súlyszám
költségvetési csalás büntette	5	2588	2	288	8	3160
csődbűncselekmény büntette	-	-	-	-	-	-
összesen	5	2588	2	288	8	3160

2023.01.01. – 2023.05.31.

	érkezett	súlyszám	befejezett	súlyszám	folyamatban maradt	súlyszám
költségvetési csalás büntette	5	1484	2	464	11	4180
csődbűncselekmény büntette	1	276	-	-	1	276
összesen	6	1760	2	464	12	4456

A táblázatokból kitűnik, hogy az érkezés 2020. és 2022. december 31. között viszonylag arányos volt, ahogy a folyamatban maradt ügyek száma sem emelkedett 8 fölé, azonban 2023. első negyedévében már több ilyen gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény érkezett a törvényszék elsőfokára, mint 2022. évben összesen.

A jelenlegi ügyelosztás szerint a törvényszéki elsőfokos bírók (beosztott és oda kirendelt bírók) látják el mind a tanácselnöki, mind a büntető ügyszakos beosztott bírói pozíciót, ami egyértelműen a törvényszék elsőfokának időszerűségét rontja. Azáltal, hogy ezen ügyekben, melyek jellemzően hosszú pertartamú eljárások, ugyanazon ügy egyidejűleg két büntetőbíró vesz igénybe, mely az ügyek számának növekedése miatt várhatóan kihat a teljes törvényszéki elsőfok munkájára, az érkezések feldolgozásának időszerűségére.

Megfontolandónak mutatkozik olyan megoldás alkalmazása, hogy a törvényszéki elsőfokra beosztott, vagy oda tartósan kirendelt büntető bírónak az adott ügyben tanácselnökként történő beosztása mellett, a másik büntető bírói tag ne közülük kerüljön ki, hanem praktikusán az ilyen célból a törvényszékre külön kirendelt járásbírói bírók közül. Ez azon túlmenően, hogy a törvényszék elsőfokán tartósan ítélező bírók esetében tárgyalási napokat szabadítana fel, az adott kirendelt bírók tapasztalatszerzését is egyértelműen szolgálná. Természetesen amennyiben további kirendelés nem mutatkozik célszerűnek, vagy az a járásbírói működését veszélyeztetné, megfontolható lenne, a már jelenleg is tartósan a törvényszékre kirendelt és jelenleg a büntetés-végrehajtási csoportban ítélező két büntető bíró beosztása az ilyen tanácsokba, természetesen a büntetés-végrehajtási csoportvezetővel egyeztetve.

Esetleges kinevezésem esetén fontosnak tartom az ítélező tevékenységben való aktív részvételem fenntartását. Meggyőződésem, hogy az adott törvényszék ítélező tevékenységére a legjobb rálátással a törvényszék másodfoka bír. Ezen a szinten jelennek meg először az elsőfokú ítékezéssel kapcsolatos esetleges anomáliák, illetve a tanácsban történő eljárásra tekintettel több nézőpont is felmerül valamennyi felülbírált ügy tekintetében. Erre való tekintettel tartom hangsúlyosnak az ítélező tevékenység megtartását, annak érdekében, hogy a kollégiumvezető ne távolodjon el a gyakorlatban felmerülő problémáktól. Kizárólag elméleti síkon, gyakorlati tapasztalás nélkül rendkívül nehéz a szakmai munka irányítása megítélésem szerint.

- **Időszerűség megtartása**

A Miskolci Törvényszék büntető ügyszakának időszerűsége, különösen a két éven túli ügyek száma tekintetében egyértelműen jónak mutatkozik, melynek megtartása kiemelt feladat.

Annak érdekében, hogy ezen eredmények fenntarthatók legyenek, a két éven túli esetleges ügyek folyamatos figyelemmel kísérésén túl indokolt már az éven túli ügyek esetében is azok figyelemmel követése, esetleges időszakos monitorozása annak érdekében, hogy kellő időben kitűnjön, ha valamely ügy vonatkozásában a két éven túlivá válás lehetőségének jelei már megmutatkoznak. Ebben az esetben még a két éven túlivá válást megelőzően lehetőség van olyan bírói intézkedések megtételére, melyek az elöregedés ellen hatnak.

Természetesen a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények kapcsán kifejtettek, az időszerűséget is befolyásolhatják.

A Miskolci Törvényszék büntető ügyszakának jelenlegi időszerűségi mutatóinak megtartása kapcsán kiemelendőnek tartom, hogy megítélésem szerint valamennyi büntető ügyszakos bírósági esetben tetten érhető az időszerű ítélezésre való törekvés, mind az általam végzett bírói vizsgálatok során, mind a másodfokú ítélezés során azt tapasztaltam, hogy az eljárást feleslegesen elhúzó eljárás folytatások nem jellemzőek. Véleményem szerint a büntető ügyszak kollégiumvezetőjének ezen, a bíróságban meglévő törekvést kell segítenie, szükség esetén szakmai megoldások keresésével, tárgyi eszközök, vagy akár emberi erőforrás biztosításával. Egyes bonyolult, különösen nagy terjedelmű ügyekben fogalmazói, esetleg bírósági titkári segítség rendkívül megkönnyítheti az eljáró bírósági munkáját, ezáltal lehetővé téve, hogy gyorsabban, időszerűbben tudja az adott ügyet elintézni.

Esetleges kinevezésem esetén ennek megfelelően kívánok hozzájárulni az időszerűség megtartásához, illetve annak még kedvezőbbé válásához.

- **Szakmai színvonal megtartása, fokozása**

- *Instruktori, mentori rendszer*

A Miskolci Törvényszék büntető ügyszakában működő ezen rendszer, mind a kezdő bírák, mind a már tapasztalattal rendelkező bírák számára hatékony segítség tud lenni, mely tudomásom szerint eredményesen működik is. Mindenképp indokoltnak tartom ennek nem csak megtartását, de indokolt esetben a szélesebb körben történő igénybevételekre történő ösztönzését a bíróságnak. Egy adott ügyben, különösen bonyolult, hosszú pertartamú ügyben egy más nézőpont segítséget nyújthat olyan körülmények, jogi megoldások észlelésében, melyek az adott perbíró figyelmét elkerülték.

- *Közvetlenebb kapcsolat a járásbíróságok büntető bíróságaival*

A Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője jelenleg is lehetőséget biztosít a nem székhelyi járásbíróság bírái számára, szakmai megbeszélés folytatására a kollégiumvezetői

szakmai napokon. Ezen gyakorlat álláspontom szerint követendő, indokolt annak kiterjesztése a székhelyi járásbírószágra is, a járásbírószág büntető szakmai vezetésének igénye szerint.

Azon túlmenően, hogy a járásbírószági büntető bírácoknak lehetősége van instruktor, mentor bíró igénybevételére, ösztönözném a kollégiumvezetővel történő személyes kapcsolat fenntartását szakmai probléma felmerülésekor. Semmiképp sem tartom jó megoldásnak, ha a törvényszék büntető ügyszáának szakmai vezetője és a járásbírószági büntető bírác között nincs meg a közvetlen kommunikáció, legyen az akár formális, akár informális.

A gyakorlatban a büntető kollégium nyilvános üléseinek a járásbírák által történő látogatása teljes mértékben elmarad. Különösen lényeges jogi problémák napirendre tűzése esetén indokolt lehet a járásbírák ösztönzése, hogy ezen lehetőségükkel éljenek.

Fontosnak tartom a járásbírók számára szervezett képzéseken történő személyes részvételt, nem csak a kollégiumvezető részéről, hanem – amennyiben feladataikkal időben összeegyeztethető – akár a másodfokú tanácsok elnökeinek időnkénti részvételével.

- Tanácselnöki feljegyzések

Azon túlmenően, hogy a másodfokú határozatok részletesen tartalmazzák az elsőfokú eljárással és határozattal kapcsolatos megállapításait a másod- illetve harmadfokú bíróságnak, rendkívül fontos a tanácselnöki feljegyzések rendszere is. A másod- illetve harmadfokú határozat - jellegéből adódóan, hiszen elsősorban az elsőfokú határozatot bírálja felül, - nem minden esetben alkalmas olyan, az iratban észlelt körülmény feltüntetésére, melynek az elsőfokú bíró irányába történő figyelemfelhívása szükséges. Erre való tekintettel kiemelten fontos a tanácselnöki feljegyzésben rögzítetteknek nemcsak az érintett bíró, hanem a szakmai vezetés által történő megismerése is, illetőleg az azokból levont tapasztalatoknak a kollégium tagjaival, illetve oktatás keretében a járásbírószági bírácokkal történő megosztása.

- Tanácselnöki jelentések

A Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője 2021.El.II.E.1/11. számú intézkedésével bevezette a törvényszék büntető másodfokú tanácsai vonatkozásában a havi rendszerességgel történő beszámolást

- az érintett hónapban eltérő ítélezési gyakorlatról a felülbírált ügyekben,
- vitás jogalkalmazási kérdésekről,
- az érintett hónapban született tanácselnöki feljegyzések vonatkozásában, általánosítható tapasztalatokról és
- központi intézkedést igénylő javaslatokról.

Ezen intézkedés a gyakorlatban hatékonynak bizonyult, a tanácselnöki értekezletek és a kollégiumi ülések témafelvetéseit egy részében ezek tették ki. A beszámolók kapcsán azonban a havi rendszerességre történő utasítást nem tartom indokoltnak figyelemmel arra, hogy a gyakorlatban is kiderült, hogy ilyen problémák, esetek, nem minden hónapban merülnek fel, véleményem szerint indokolt lehet a tanácselnökök belátására bízni, hogy mely ügyeket tartják ebbe a körbe tartozónak, azzal hogy azokat nemcsak a hónap elején, hanem a felmerülésükkor azonnal jelezzék a kollégiumvezető irányába.

- Képzések

A bírói ítélkezés szakmai színvonalának fenntartásához egyértelműen szükséges a képzések biztosítása, ahol a bírák elsajátíthatják azon ismereteket is, melyek nem egyértelműen levonhatók a jogszabályokból, vagy ismertek számukra. Ebben a körben a központi- és regionális képzéseken túlmenően nagy szerepe van a helyi képzéseknek is. Ahogy az jelenleg is gyakorlatban van a Miskolci Törvényszéken, továbbra is szükségesnek tartom összbüntető bírói, vagy specifikus területek esetében az adott területen ítélkező bírák számára történő képzések tartását. A képzések kapcsán rendkívül fontosnak tartom, hogy ne kizárólag előadások hallgatására korlátozódjanak azok, hanem a hallgatóság részére biztosítva legyen az adott témakörhöz tartozó kérdések akár előzetes, akár a képzésen történő feltevésének lehetősége, esetlegesen párbeszéd alakulhasson ki a képzés résztvevői között.

Szintén folytatandónak tartom ebben a körben a már kialakult azon gyakorlatát a törvényszéknek, hogy a képzéseken történő előadásra a nagyobb tapasztalattal rendelkező bírák felkérésére kerüljön sor.

• Egységes joggyakorlat elősegítése

A magas színvonalú, hatékony ítélkezés alappillére, hogy az adott ügyszakban ítélkező bírák ugyanazon jogkérdésekben, lehetőség szerint azonos gyakorlatot folytassanak. Rendkívüli mértékben rombolhatja a bíróság határozatainak erejét, ha a bíróság különböző tanácsai ugyanazon kérdéskörben eltérő döntéseket hoznak.

Ebben a körben kiemelt feladata álláspontom szerint a kollégiumnak, hogy az esetlegesen felmerült eltérő joggyakorlat esetén azt megtárgyalva lehetőség szerint konszenzusra jutva foglaljon állást az adott témában, szükség esetén kollégiumi állásfoglalás keretében nyilvánítson véleményt.

Fontosnak tartom, hogy amennyiben a kollégium konszenzusra jut valamely ilyen vitás kérdésben, úgy annak közvetítése a járásbírói bírák irányába hatékonyan megtörténjen, legyen az közvetlen írásbeli tájékoztatás, vagy képzésen történő ismertetés, figyelemfelhívás.

Annak érdekében, hogy a regionális, illetve országos szinten történő egységes joggyakorlat kialakulhasson, indokoltnak tartom a közvetlen kapcsolattartást az ítélőtáblai, illetőleg a régió többi törvényszékének kollégiumvezetőjével, sőt lehetőség szerint más régiók kollégiumvezetőivel is. Más törvényszékek gyakorlatának megismerése mindenképpen indokolt, eltérő joggyakorlat észlelése esetén.

• Integritás, kiegyenlített ügyelosztás

Az integritás, az igazgatási munka átláthatósága és annak kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége az OBH Elnökének stratégiai céljai közt megjelölt tényező. Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 6/2016. (V.31.) OBH utasítása az integritási szabályzatról részletesen szabályozza ezen területet, mely érvényesülésének elősegítése a kollégiumvezető számára is fontos feladat.

Ebben a körben a Miskolci Törvényszék integritás felelősével történő együttműködés határozott célom annak érdekében, hogy a büntető ügyszak tekintetében ezen előírásoknak teljeskörűen meg tudjon felelni mind a kollégium, mind a törvényszék büntető ügyszaka.

Az átláthatóságon belül lényeges körülmény az ügyelosztási rend naprakészen tartása és az abban foglaltak megtartása az ügyek kiosztása során. Ebben a körben hangsúlyt szeretnék fektetni az általános ügyelosztási renden túl az ítélezési szünetet érintő ügyeleti- és készenléti rendszer részletes szabályaira.

A tanácsok helyettesítési rendje tekintetében, különösen a törvényszéki másodfokos ítélezés esetében – a tanácsokkal történő egyeztetést követően – indokolt lehet annak vizsgálata, hogy nem lenne-e szerencsésebb, ha az adott másodfokú tanácsot olyan tanács helyettesítené, akinek tárgyalási napjai nem esnek egy napra a helyettesített tanács tárgyalási napjaival. Megnehezíti ugyanis a helyettesítés kérdését az a körülmény, ha mindkét tanács ugyanazon a napon tárgyal, mint ahogy az a jelenlegi rendszerben fennáll.

Az ügyek elosztása során kiemelten fontosnak tartom az esetleges törvényből eredő kizártságok figyelembevételét, elkerülve ezáltal, hogy tanácsalakítási kérelmeket kelljen előterjeszteni, vagy az ügyek átszignálására kelljen, hogy sor kerüljön. Különösen a másodfokú tanácsok esetében célszerű az ügy kiosztásának olyan szabályozása, hogy nyomozási bírói szakban lehetőség szerint a legkevesebb másodfokú tanács járjon el egy adott ügyben annak elkerülése érdekében, hogy a vádemelést követően ne legyen esetlegesen valamennyi tanács kizárva az eljárásból. Ez a rendes ítélezési időszakban probléma nélkül megoldható, nehézség az ügyeletek, illetve készenlét esetében merülhet fel ezzel kapcsolatban.

• **Tárgyi feltételek biztosítása, költséghatékonyság**

A tárgyi eszközök biztosításában való döntéshozatal kívül esik a törvényszék kollégiumvezetőjének hatáskörén, az a törvényszék elnökének jogköre és feladata. Ebben a körben azonban az ehhez szükséges, a büntető ügyszakot érintő előkészítő- és háttérmunka tekintetében mindenben támogatnám ezen tevékenységében.

A büntető ügyeket érintően is egyre nagyobb teret kap az informatika és a telekommunikáció. A büntetőeljárási szinten is szabályozott telekommunikációs eszközök használatának támogatásában látom a bíróság jövőjét, ennek érdekében a Viavideo rendszer lehető legnagyobb fokú kihasználtságára törekszem. Pergazdaságosság szempontjából is indokolt az elektronikus eszközök alkalmazása az eljárási cselekmények során, amennyiben annak törvényi- és tárgyi feltételei fennállnak. Jelenlegi munkám során is erre törekszem, amennyiben a fogvatartott terhelt a személyes megjelenését nem kéri, úgy minden esetben a Viavideo rendszer használatával kerül sor a nyilvános ülés, vagy tárgyalás megtartására.

• Külső kommunikáció, kapcsolat a társszervekkel

A törvényszék külső kapcsolatainak meglátásom szerint több aspektusa kapcsolódik a Büntető Kollégium mindennapjaihoz: a sajtó, a társszervekkel való kapcsolattartás, illetve a tárgyalásra látogató hallgatók, diákok (Miskolci Egyetemmel való kapcsolat) helyzete.

Kijelenthető, hogy a Miskolci Törvényszék sajtótevékenységét túlnyomórészt a törvényszék elsőfokán induló, kiemelt tárgyi súlyú élet, testi épség elleni, szexuális vagy éppen gazdasági büntetőügyek teszik ki, amelyeket kiemelt sajtóérdeklődés kísér. Tanácselnökként azt is tapasztalom, hogy meggyeszte számos olyan járásbírósi ügy van, amelynek másodfokú kimenetele érdekli a média képviselőit. Mindezekre tekintettel hangsúlyosnak tartom, hogy a törvényszék sajtóosztálya és a kollégium, kollégiumvezető között kiegyensúlyozott, gördülékeny munkakapcsolat legyen. Tapasztalataim szerint ez a mindennapokban jól működik. Továbbra is törekedni kell a tárgyilagos, világos és közérthető kommunikációra. Ezzel lehet elejét venni, hogy a sajtó egyes képviselői az ügyfelektől szerzett hallomás útján, a valóságtól eltérő eseményekről adjanak számot vagy mutassák be a bíróság működését. Meglátásom szerint szükségtelen a sajtószerelés erőltetése csak a valóban közérdeklődésre számot tartó ügyekben indokolt a bíróság megszólalása.

Kinevezésem esetén a sajtósóvivőkkel fennálló jó munkakapcsolatnak a megórzására fogok törekedni és erre kívánom sarkalni a kollégákat is.

Fontosnak tartom a társszervekkel való kapcsolattartást is, de szigorúan a jogszabályok által lehetővé tett, átlátható módon. Ebben a körben mindenben támogatni kívánom a törvényszék elnökét, az általa szükségesnek tartott mértékben fenntartva a szakmai kapcsolatot.

Tapasztaljuk, hogy középiskolások csoportjai vagy a miskolci jogi kar hallgatói tárgyalásokat látogatnak. Természetesen ez fontos: a diákok így kaphatnak valódi benyomásokat a bírósági szervezet működéséről és számos büntető anyagi és eljárásjogi ismeretre szert tehetnek. Kiemelendő azonban, hogy ezen tevékenység nem járhat az ítélező tevékenység akadályozásával, esetleges elnehezítésével. Hasznos és jó gyakorlat volt a járványhelyzet miatt bevezetett előzetes regisztráció, ami jelenleg már nem előírás. Jól működött, amikor a hallgatók jelezték részvételi szándékukat. Így lehetséges volt felmérni azt, hogy az eljárás résztvevőinek, a sajtó képviselőinek és a hallgatóságnak a létszáma belefér-e az adott tárgyalóterem kapacitásába és minderről a bíró, tanácselnök előzetesen értesült. Magam részéről támogatnám ennek a gyakorlatnak a tanácsolását az oktatási intézmények irányába, ha kötelezővé tétele esetlegesen aggályos lenne a tárgyalások nyilvánosságára tekintettel.

Összegezve

A fentiekben részletesen bemutatott célok elérése érdekében szeretnék munkálkodni annak érdekében, hogy a Miskolci Törvényszék Büntető Kollégiuma hatékonyan és eredményesen tudja betölteni feladatát.

Remélem, hogy törekvésem révén olyan kiegyensúlyozott, nyugodt és konszenzuskész együtt gondolkodás és együttműködés alakul ki a kollégiumon belül, mely a törvényszék teljes büntető ügyszakának javára válik, ezáltal növelve az ügyszak ítékezésének időszerűségét, minőségét és hatékonyságát.

Ehhez kérem valamennyi kollégám, az Országos Bírósági Hivatal Elnökének és a Miskolci Törvényszék Elnökének bizalmát és támogatását.

Miskolc, 2023. június 7.

dr. Feledi Tamás